

9.DECEMBAR-MEĐUNARODNI DAN PROTIV KORUPCIJE

SAOPŠTENJE

SRAMAN JUBILEJ KORUPCIJE U ZDRAVSTVU SRBIJE-DVE DECENIJE LEGALIZOVANOG KONFLIKTA JAVNOG I PRIVATNOG INTERESA!

Međunarodni dan borbe protiv korupcije je povod da se ponovo ukaže na činjenicu da građani Srbije uporno ocenjuju zdravstvo kao izrazito [korumpiranu službu](#). Ovu ocenu građani zasnivaju na doživljenom iskustvu nemogućnosti/otežanosti ostvarivanja osnovnog ljudskog prava, prava na lečenje u javnom zdravstvenom sistemu na efikasan način, u skladu sa standardima savremene medicine. Negativnu ocenu opravdavaju i zabrinjavajući zdravstveni pokazatelji: stopa smrtnosti od [kardiovaskularnih bolesti](#) u Srbiji je dva puta veća od one u Evropi. I po stopi umiranja od [malignih bolesti](#), Srbija se nalazi u vrhu evropske statistike. Srbija bi godišnje bila bogatija po broju stanovnika za grad veličine Kikinde ili Prokuplja ako bi zdravstvo uspeło da se približi evropskom proseku za pomenuta oboljenja! Zaključak je nedvosmislen: uprkos visokoj ukupnoj godišnjoj potrošnji od blizu [11 odsto BDP](#) odnosno osam milijardi evra, zdravstveni ishodi su alarmantni a nezadovoljstvo građana opravdano. Osvrt na regulatornu hronologiju zdravstvenog sektora umnogome objašnjava degradaciju ovog, za društvo, bitnog sistema. U decembru 2005.god. u Skupštini Srbije je usvojen set sistemskih zakona iz zdravstva. Usvojeni zakoni su zadržali anahroni monopolski organizacioni i finansijski koncept nasleđen iz perioda socijalističkog državnog uređenja uz snažnu hibridizaciju koruptivnim odredbama koje legalizuju konflikt javnog i privatnog interesa: lekari iz državnog zdravstva dobili mogućnost dopunskog rada u privatnom sektoru, ili narodski rečeno, mogućnost sedenja na dve stolice. Odatle konstatacija: građani su nevoljni svedoci dvadesetgodišnjeg sramnog jubileja legalizovane korupcije u zdravstvu!

Maligna mutacija velike javne službe, sa zakonski izbrisanim granicom između javnog i privatnog interesa, se odmah pokazala pogubnom: dopunski privatni rad državnog lekara je smanjio produktivnost državnog sektora i stvorio veštačke liste čekanja. Smanjena dostupnost građane-osiguranike RFZO usmerava u privatni sektor gde ponovo ponovo plaćaju uslugu uprkos već plaćenom zdravstvenom doprinosu od 10.3% na bruto platu. Nužnost ponovnog plaćanja medicinske usluge dovodi do diskriminacije velikog broja pacijenata skromnog imovinskog stanja sa teškim zdravstvenim posledicama.

Posebno teške posledice legalizovog konflikta interesa kroz urušavanje etičkih standarda u zdravstvu se zapažaju u slučajevima institucionalne korupcije. Trgovina zaposlenih u [Službi hitne pomoći grada Beograda](#) sa pogrebnicima, komercijalno preskakanje lista čekanja obolelih od raka u [Institutu za onkologiju Vojvodine](#) uz licemerno objašnjenje uprave da se "radi o dobrom izvoznom poslu" su dokazani primeri kako legalizovani konflikt interesa poništava Hipokratovu zakletvu! Ili, čime se može opravdati gašenje proizvodnje vitalnih lekova u [Institutu za transfuziju krvi Srbije \(ITKS\)](#) iz besplatne krvi dobrovoljnih davalaca i uvoz ovih skupih lekova iz inostranstva? Ko ima interes da državni ITKS ne proizvodi godišnje 200 kg imunoglobulina iz 50 tona besplatne krvne plazme dok ta ista država uvozi ovaj lek po ceni od 60 evra po gramu?

Uprkos očiglednih problema koje konflikt interesa generiše u oblasti zdravstva, prvi (i poslednji) pokušaj ukidanja koruptivne odredbe u [Skupštini Srbije je bio neuspešan](#); komercijalni, parcijalni i stranački interesi su porazili javni interes!

Istraživanja javnosti ukazuju da je stanje u zdravstvu u vrhu prioriteta građana. Razumljivo, pre ili kasnije svako, mlad ili star, ima potrebu za zdravstvenom uslugom. Međutim, prioriteti građana se očigledno ne poklapaju sa prioritetima političkih stranaka. Jer, mnogo je pitanja u zdravstvu na koje vlast odbija da odgovori a koje opozicija retko ili nikad ne postavlja!